

Til: Svava Pétursdóttir <svava.petursdottir@umhverfisstofnun.is>

Efni: Re: RE: Friðlýsing svæðis í Þjórsárdal og Reykjatorfunnar

Upplýsingar:

Sent: 18.03.2019 16:07:37 af Trausti Baldursson, Málsnúmer: 2019010026, Bréfalyklar: 41-2 Tillö um friðlýsingar svæða eða náttúrumyndana

Tilvísun í mál: 2019010026

Vísað er til meðfylgjandi tölvupósts.

Afmörkun svæða í tillögunum á B-hluta náttúruminjaskrár var oft dregin rúmt þannig að þær næðu utan um landslagsheildir þar sem líklegt væri að t.d. ákveðnar vistgerðir væri að finna eða nærsvæði þeirra til að ná fram vernd á jaðarsvæðum. Þetta hefur ráðið afmörkuninni í norðanverðum Grændal. Þ.e. að eggjar dalsins hafi verið túlkaðar sem svo að þær nái upp að Kyllisfelli. Jafnframt voru afmarkanir dregnar óháð hreppamörkum eða landamerkjum. Hins vegar má líka túlka landslagið þannig að dalbotninn og eggjar hans afmarki dalinn aðeins sunnar og að slakkinn og hlíðar Kyllisfells séu utan dalsins.

Forsendur fyrir vernd Grændals eru jarðhitavistgerðir og jarðhitalækir. Við vitum ekki til þess að jarðhiti sé á yfirborði upp undir Kyllisfelli. Jafnframt liggur háspennulína suður undir Kyllisfelli og því svæði hefur verið raskað vegna línulagnarinnar.

Afmörkun Umhverfisstofnunar nær yfir dalbotninn og eggjar hans ef miðað er við að landslagsheild dalsins nái ekki norður að Kyllisfelli. Því er líklegt að afmörkun Umhverfisstofnunar eins og hún er lögð til hér nái yfir þær vistgerðir og læki sem Ní leggur upp með að vernda. Við sjáum því ekki ástæðu til að leggja til breytingar á afmörkun Umhverfisstofnunar hvað þetta varðar.

Virðingarfyllst,

Trausti Baldursson
Náttúrufræðistofnun Íslands
Icelandic Institute of Natural History
Urriðaholtsstræti 6-8
210 Garðabær
Sími/Tele: 590 0500
Email: trausti@ni.is

Frá: Svava Pétursdóttir <svava.petursdottir@umhverfisstofnun.is>

Dags: 18.03.2019 13:08:27

Til: Trausti Baldursson <trausti@ni.is>

cc: Eva B. Sólan Hannesdóttir <eva.hannesdottir@umhverfisstofnun.is>, Hildur Vésteinsdóttir <hildurv@umhverfisstofnun.is>

Efni: RE: Friðlýsing svæðis í Þjórsárdal og Reykjatorfunnar

Sæll Trausti,

Veistu hvort það sé von á svari á næstunni vegna fyrirspurnar okkar hér að neðan?

Bkv. Svava

Bestu kveðjur, Best regards
Svava Pétursdóttir
Lögfræðingur, Lawyer
Svið friðlýsinga og starfsleyfa

Department for Designation of Nature Protection Areas and Pollution Permits

~b398151

Umhverfisstofnun, Environment Agency of Iceland
Suðurlandsbraut 24, 108 Reykjavík, Iceland
Sími / Phone: +354 591 2000
Bréfasími / Fax: +354 591 2010
Veffang / Webpage: [Http://www.ust.is](http://www.ust.is)

From: Svava Pétursdóttir
Sent: miðvikudagur, 6. mars 2019 10:40
To: Trausti Baldursson <trausti@ni.is>
Cc: Eva B. Sólán Hannesdóttir <eva.hannesdottir@umhverfisstofnun.is>; Hildur Vésteinsdóttir <hildurv@Umhverfisstofnun.is>
Subject: RE: Friðlýsing svæðis í Þjórsárdal og Reykjatorfunnar

Sæll Trausti,

Takk fyrir umsögnina vegna fyrirhugaðar friðlýsingar Reykjatorfunnar í Ölfusi. Í umsögn ykkar

kemur fram að afmörkun Grændals skv . tillögum á b-hluta náttúruminjaskrár er stærri en tillaga

Umhverfisstofnunar að friðlýsingu svæðisins, og nær að hluta inn í sveitarfélagið Grímsnes og Grafningshrepp. Af því tilefni óskar stofnunin eftir afstöðu ykkar til þess hvort tillagan sem Umhverfisstofnun leggur til, þ.e. sá hluti svæðisins sem lagður er til á B-hlutann og er innan sveitarfélagsins Ölfus tryggi fullnægjandi vernd fyrir þær vistgerðir sem lagðar eru til grundvallar afmörkun NÍ í Grændal til að tryggja net verndarsvæða? Meðfylgjandi er kort sem sýnir þá tillögu að svæði sem var kynnt þegar áform um auglýsingu voru auglýst (mun taka breytingum), hverfisverndarsvæði og afmörkun tillögu NÍ á b-hlutann (græn þekja).

Bkv. Svava

Bestu kveðjur, Best regards
Svava Pétursdóttir
Lögfræðingur, Lawyer
Svið friðlýsinga og starfsleyfa

Department for Designation of Nature Protection Areas and Pollution Permits

~b398151

Umhverfisstofnun, Environment Agency of Iceland
Suðurlandsbraut 24, 108 Reykjavík, Iceland
Sími / Phone: +354 591 2000
Bréfasími / Fax: +354 591 2010
Veffang / Webpage: [Http://www.ust.is](http://www.ust.is)

From: Trausti Baldursson <trausti@ni.is>
Sent: mánudagur, 28. janúar 2019 17:45
To: Hildur Vésteinsdóttir <hildurv@umhverfisstofnun.is>; Ingibjörg Marta Bjarnadóttir <ingibjorg.bjarnadottir@umhverfisstofnun.is>
Subject: Friðlýsing svæðis í Þjórsárdal og Reykjatorfunnar

Tilvísun í mál: 2019010027

Við er til tveggja bréfa, dagsett 20. desember sl., þar sem vakin er athygli Náttúrufræðistofnunar Íslands á áformum um friðlýsingu annars vegar svæðis í Þjórsárdal og hins vegar Reykjatorfunnar.

Náttúrufræðistofnun tekur undir þau áform að friðlýsa viðkomandi svæði. Stofnunin vill á núverandi tímapunkti benda á eftirfarandi atriði en fleira gæti bæst við á síðari stigum þessara friðlýsinga.

1) Þjórsárdalur

Vestari mörk miða nú við Grjótá og Sandá sem falla um botn Þjórsárdals vestanverðan. Ekki er alveg ljós hvaða forsendur eru að baki umræddri afmörkun og spurning hvort ástæða væri til að færa hana vestar?

Á þetta er bent því vestur af Sandá eru birkitorfur sem kallast Fagriskógur sem liggur í eða við Áslákstungnagil. Skógartorfurnar eru leifar víðfeðmari skóga sem hafa ekki eyðst þrátt fyrir mikla nýtingu frá upphafi Íslandsbyggðar. Í þeim er þykkur jarðvegur sem geymir gjóskubunka úr fjölmörgum eldgosum Heklu, bæði sögulegum og forsögulegum, auk gjósku frá fleiri eldstöðvum. Nú eru torfurnar berskjaldaðar gegn roföflum en gjóskuskotin moldin allt í kringum þær grær seint og illa nema mannlegt inngríp komi til. Það væri mikill akkur í að geta varðveitt a) upprunalega birkiskóga, b) gott dæmi um gjóskulagaröð frá einni frægustu eldstöð landsins, og c) þann mikla kolefnisforða sem þykk brúnjörðin hefur að geyma en losnar nú smám saman vegna rofs.

Vestan Grjótár er allmikið votlendissvæði sem nefnist Seljamýri og hefur stofnunin m.a. kortlagt þar starungsmýravist og hengistararflóavist. Votlendið þekur tæplega 0.5 km². Mýrarnar voru nytjaðar um tíma eins og sjá má af ummerkjum um handgrafna skurði en eiginleg framræsing hefur ekki farið fram.

Ef afmörkun friðlýsta svæðisins yrði færð vestar og innihéldi Fagraskóg og Seljamýri mætti auka verndargildi Þjórsárdals hvað vistgerðir snertir.

Eins má nefna að jarðhita gætir í Þjórsárdal en rannsóknir á jarðhitagróðri og kortlagning jarðhitavistgerða hefur ekki farið fram á þessu svæði.

2) Reykjatorfa

Það er jákvætt að Reykjadalur er allur innan friðlýsingartillögu UST. Í systurdölunum Grændal og Reykjadal er jarðhiti víða á yfirborði í fjölbreyttum landgerðum og jarðhitalækir einkennandi. Enn á eftir að kortleggja jarðhitavistgerðir til hlítar á þessu svæði en hluti Grændals hefur verið kortlagður.

Tillögur Náttúrufræðistofnunar um Grændal <https://ni.is/node/21658> ná aðeins norðar austan í Kyllisfelli en afmörkun UST gerir. Að öðru leyti fellur svæðisafmörkun Grændals í tillögum Náttúrufræðistofnunar að mestu innan afmörkunar UST þótt mögulega sé misræmi syðst í jaðri Hveragerðis.

Virðingarfyllst,

Trausti Baldursson
Náttúrufræðistofnun Íslands

Icelandic Institute of Natural History
Urriðaholtsstræti 6-8
210 Garðabær
Sími/Tele: 590 0500
Email: trausti@ni.is

[attachment "image001.png" deleted by Trausti Baldursson/NI.IS]